

VII. ODBORU PŠO

1. X. 1948

Situácia odo dňa, keď náš úrad vydal pripomienky k návrhu Ústavu slovenského národného povstania na vydanie organizačného poriadku Ústavu, sa podstatne zmenila. Na základe zákona o Ústave slovenského národného povstania, ktorý prijme SNR pravdepodobne už v dohľadnom čase, bude Ústav podliehať PŠO. Pripomienky nášho úradu k priloženej osnove organizačného poriadku nepoznám. Pri letmom čítaní návrhu na organizačný poriadok považujem však za potrebné preskúmať veľmi prísne a presne návrh z toho hľadiska, či nekoliduje pôsobnosť Ústavu s pôsobnosťou už existujúcich inštitúcií u nás a či pod titulom prieskumu nášho národného povstania i slovenského povstania z r. 1848/49 nezasahuje do obdobnej pôsobnosti iných inštitúcií (SAVU, múzeá a hlavne Matica slovenská). Ústav slovenského národného povstania nemá byť mamou inštitúciou v konečných konzekvenciách s obrovským vybavením; veď my na dlhé roky nebudeme mať pracovníkov a potrebné vybavenie ani pre tie vedecké inštitúcie, ktoré teraz máme. Skôr by som myslel, aby Ústav používal pomoc existujúcich inštitúcií, nebudoval vlastný aparát tam, kde iné inštitúcie už pre obdobné práce aparát majú a aby z tohto hľadiska bol zostrojený i organizačný poriadok Ústavu.

Povereník:
L. Novomeský

Za 1. odd. VII. odboru odpovedal 7. X. E. B. Lukáč, že pri vypracúvaní pripomienok k návrhu organizačného poriadku ÚSNP riadili sa „doslovne momentom našej hospodárskej únosnosti a zreteľmi na možnú spoluprácu s existujúcimi už inštitúciami.“ Preto odbor navrhol redukciu odborov z 5 na 3. Na začiatok stačí 14 zamest-

nancov, z toho 6 vysokoškolákov, 4 stredoškolákov, 4 kancelárske a pomocné sily.

Ústav Slov. nár. povstania v Banskej Bystrici založili ako organizačno-vedecké pracovisko na základe nariadenia SNR č. 80/1947 Zb. z 2. XII. 1947. Spočiatku podliehal Preds. SNR, ktoré 24. III. 1948 vymenovalo 12 členov rady ÚSNP (o. i. K. Šmidke, L. Novomeský, M. Polák, S. Falfan, M. Chorváth, Š. Bednár atď.) a 12 náhradníkov (o. i. A. Hollý, M. Kropilák, M. Považan, A. Rašla, V. Šalgovič atď.). V r. 1951 sa ÚSNP presťahoval do Bratislavy a včlenil sa do Ústavu dejín KSS. V Banskej Bystrici pokračovalo v jeho práci Múzeum SNP.

Povereník sa 15. X. 1948 znovu obrátil na 1. odd. VII. odboru, aby na základe vlastných pripomienok a na základe „nového starostlivého preskúmania tak návrhu na štatút ÚSNP ako aj zákonov, resp. organizačných štatútov SAVU a Matice slovenskej“ skoncipoval list pre ÚSNP so žiadosťou zmeniť návrh štatútu podľa pripomienok odboru. Táto inštrukcia sa rýchlo realizovala, lebo prezídium PŠVU 27. X. rozposlalo do pripomienkového konania „osnovu zákona SNR, ktorým sa mení nariadenie o zriadení“ ÚSNP.